

TIP NA VÝLET

Přibližně čtvrt hodiny jízdy autem z Babiččina údolí je **Náchod**, nad kterým se už stovky let vypíná rozsáhlý zámek. Pokud budete mít na jeho prohlídku hodinu, můžete se za osmdesát korun vydat hned na dva prohlídkové okruhy, na nichž uvidíte například renesanční malované trámové stropy. Bude-li vás však tlačit čas, můžete si za pouhou desetikorunu prohlédnout alespoň gotický sklep se studnou, vyhlídkovou terasu a věž s hládomornou.

FOTO: VÁCLAV TRACHTA

→ tu přibližně od roku 1830, kdy Kateřina Zaháňská nechala zřídit novou ovocnou zahradu a vysoká zeď ji měla chránit před špatným počasím.

Do přírodního parku byly vysazeny také stromy z celého světa. Než vám v místním bufetu natočí pivo nebo limonádu, připomeňte si ještě jednu kapitolu ze zdejšího zahradničení, a to pěstování okrasných jirčin. Penzionovaný kněz František Hurdálek založil ve 30. letech 19. století spolek zaměřený na pěstování a zušlechťování jirčin, dovezených z Mexika. Spolku se dařilo vytvářet nové odrůdy a záhy jich ve svém katalogu nabízel 666 druhů.

Pracovní vyučování

Po obědě už nebývá školní vyučování tak přísné, a proto výlet dostává ve své druhé po-

lovině volnější podobu. Uvidíte na něm několik ukázek zručné řemeslné i umělecké výroby. Cesta ke Starému Bělidlu začíná u známého sousoší Babička s vnoučaty, které na začátku dvacátého století vytvořil sochař Otto Gutfreund.

Proti proudu mlýnského náhonu dojdete na Staré Bělídlu. Stojí na pravém břehu Úpy, hned pod splavem, kterému se podle další známé postavy z knížky říká Viktorčín. V horkých dnech je pod ním příjemné koupání a po koruně splavu lze přejít i na druhý břeh. Do kamenných zdí jsou zapuštěny železné žebříky, po kterých se pohodlně sestoupí až k vodě. Při přecházení splavu je potřeba dát pozor na kameny porostlé řasami, jsou kluzké.

Splav je zajímavý i tím, že u něho Antonín Moskalyk natáčel barevný film Babička.

Jenže v kině vypadal kamenný splav jinak. Protože masivní stavba působila příliš moderně, nechal ho režisér obložit dřevěnými kmeny, aby vyvolal věrnější iluzi „starých časů“.

Určitě se vyplatí ušetřit síly na další pokračování vycházky proti proudu Úpy až k Rýzmburskému altánu, který byl na konci 18. století postaven ze zříceniny hradu Rýzmburk. Altán je vysoko nad údolím řeky a je z něho rozhled do okolí.

Vysvědčení

Až se do České Skalice, Babiččina údolí a Ratibořic vydáte, zjistíte, že povinné školní výlety a Babička ubližují turistické pověsti těchto míst neprávem. Krajina kolem Úpy je skutečně malebná a výlety si lze užít i bez „bedekru Babička“ v batohu. ●

VÁCLAV TRACHTA

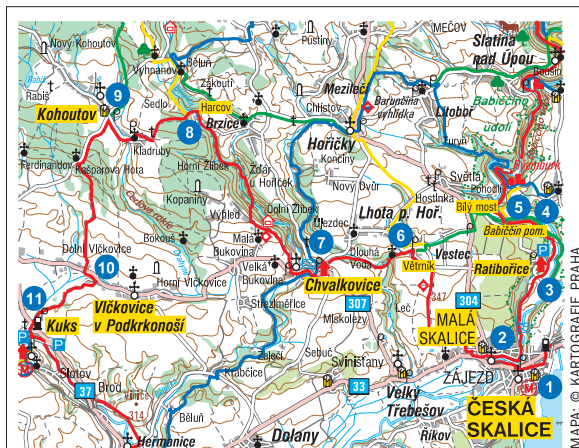
Z České Skalice na Kuks

V České Skalici jsme v našich tipech byli nedávno: to když jsme se sem na kole přiblížili z Trutnova. Dnes nabízíme pěší výlet, opět nevynecháme Babiččino údolí a dojdeme na Kuks.

Od železniční stanice v České Skalici pojedeme celým městem, přejdeme Úpu a proti proudu řeky se po pohodlné vozovce dostaneme do Ratibořic. V zámku se odehrává část děje Babičky Boženy Němcové, kterou nám pak připomíná celé Babiččino údolí, táhnoucí se od České Skalice k Havlovicům. Z dalších památek upoutává nejvíce Staré Bělídlu, roubená chalupa u náhonu nedaleko Viktorčina splavu, vybavená dobovým zařízením, dále mlýn, mandl a panská hospoda a pomník Babička s vnoučaty. Jednotlivé památky spojuje 7,5 km dlouhá naučná stezka, začínající již v České Skalici a v tomto úseku provázející naši červenou, ale my z ní na Bílém mostě odbočíme se zelenou značkou doleva. Pokud bychom se jí se žlutou značkou drželi až na nedaleký Rýzmburk se zbytky gotického hradu, museli bychom se k Bílému mostu zase vrátit. Zelená značka nás dovede do Vestce. Po ní za humny dojdeme do osady Větrník, kde se vrátíme na původní červenou značku, které už se držíme až do cíle. Sejdeme do údolíčka Větrnického potoka, který se vzápětí vlevo do Valovického

potoka a my proti jeho proudu dojdeme k silnici, po níž se dáme vlevo do Chvalkovic. Ve Chvalkovicích je na místě turze mnohokrát přestavovaný původně barokní zámek a barokní kostel sv. Jiljí. U kostela stojí stará škola, do níž chodila dva roky Božena Němcová. Vyhlídková cesta vede okrajem lesa a po dvou kilometrech jím sestoupí k říčce. Dojdeme k Micháلكově studánce a dál k samotám Harcov. Tady říčku opustíme těsně před obcí, kte-

rá jí dala jméno, a lesem vystoupáme na jeho okraj. Ocitáme se v Kladrubech a s nimi spojeném táhlém Kohoutově. Na výrazné křižovatce s možností občerstvení U Soudků se dáme po silnici vlevo a po ní stoupáme kolem Celbova kříže asi 1,5 km k nejvyššímu bodu. Opustíme ji vlevo a lesní cestou scházíme do Vlčkovice v Podkrkonoší. Před námi je údolí Labe, k němuž se zvolna blížíme. Kuks je zcela ojedinělý přírodní komplex barokního umění, vybudovaný hrabětem F. A. Šporkem. Založení podnítl objev minerálních pramenů, lékařsky prozkoumaných v roce 1694 a v témže roce se započalo s výstavbou. V původním rozsahu obsahoval komplex kromě dochovalého špitálu i zámek, který však byl v roce 1901 zbořen a dodnes z něj zůstalo jen přístupové schodiště. Dnes je hlavní dominantou špitální kostel Nejsvětější trojice, před nímž stojí osm soch Blahoslavenství, sochy andělů Blažené a Žalostné smrti a Náboženství z dílny M. B. Brauna. Ještě známější galerie plastik dvanácti alegorií Ctností a dvanácti alegorií Neřestí, která patří k nejhodnotnějším dílům M. B. Brauna, je před špitálem.

TRASA: 1. Česká Skalice, žst. – po červené 0422: 2. Malá Skalice (1,5) – po červené 0410: 3. Ratibořice, zámek (4,5) – 4. Babiččin pomník (6) – 5. Bílý most (7) – po zelené 4224: 6. Větrník (11) – po červené 0422: 7. Chvalkovice (13,5) – 8. Harcov, rozc. (19,5) – 9. Kohoutov (22) – 10. Vlčkovice v Podkrkonoší (26) – 11. Kuks, most (28,5).

JAN STRÁSKÝ

Autor je místopředsedou Klubu českých turistů, bývalý ministr a premiér

Mapa: Podorlicko a okolí Babiččina údolí, 1:50 000, edice KČT č. 25